

Kontrollplan för livsmedelskontrollen 2026 - 2028 Hylte kommun

Antagen av samhällsbyggnadsnämnden 2026 XXXX

Gäller från och med 2026-01-01

Innehåll

1 Sammanfattning	3
1.1 Om denna kontrollplan	3
1.2 Allmänt om kontrollområdet	3
1.3 Förgående år	3
2 Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan	4
2.1 Fokusområden	4
2.2 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet	7
3 Ansvarsfördelning inom kontrollområdet	7
3.1 Behörig central myndighet	7
3.2 Behörig myndighet för kontrollen	8
3.3 Ansvarsfördelning mellan de olika behöriga myndigheterna	8
3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten	8
3.5 Opartiskhet på alla nivåer	8
4 Samordning	9
4.1 Samordning mellan de olika behöriga myndigheterna	9
4.2 Samordning inom den behöriga myndigheten	9
5 Befogenheter och resurser för kontrollen	9
5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter	9
5.2 Kontrollpersonal och utrustning	10
5.3 Finansiering av kontrollen	10
5.4 Kompetenskrav och utbildning	11
6 Organisation och utförande av kontrollen	11
6.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt	11
6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll	12
6.3 Rutiner för utförande av kontroll	12
6.4 Provtagning och analys	13
6.5 Rapportering av kontrollresultat	13
6.6 Öppenhet i kontrollen	13
7 Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen	14
8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen	15
8.1 Uppföljning	15
8.2 Revisioner	15
8.3 Utvärdering	15
9 Beredskap	16
9.1 RASFF	16
10 Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan	16

1 Sammanfattning

1.1 Om denna kontrollplan

Den här kontrollplanen är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bland annat i förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

1.2 Allmänt om kontrollområdet

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden i Hylte kommun är behörig myndighet för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen. Nämnderna ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig kontroll utförs på de anläggningar som kommunen är kontrollansvarig för. Ansvaret innefattar kontroll av kommunalt dricksvatten, livsmedelshygien, redlighet och spårbarhet. Livsmedelslagstiftningen inom nämndens ansvarsområde innefattar cirka 200 olika EG-förordningar, lagar, förordningar och föreskrifter. Kontroll utförs vanligen genom tillsyn och revision samt i viss utsträckning med provtagning och analys.

I Hylte kommun finns det ca 110 livsmedelsanläggningar samt ca 20 dricksvattenanläggningar. Verksamheterna är framförallt restauranger, skolkök, caféer, förskolor med serveringskök och vattenverk. Kommunens dricksvatten kommer från sju vattenverk som försörjs av grundvatten.

Livsmedelskontrollen utförs av en miljö- och hälsoskyddsinspektör (totalt 0,63 årsarbetskraft). Kontrollen är baserad på en riskklassificering av anläggningarna.

1.3 Förgående år

Under 2025 har livsmedelskontrollen löpt på bra och beräknas vara i fas inför 2026.

2 Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. De gemensamma målen för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan finns i Sveriges Nationella kontrollplan. Det finns fyra övergripande mål och för varje mål finns en önskad effekt.

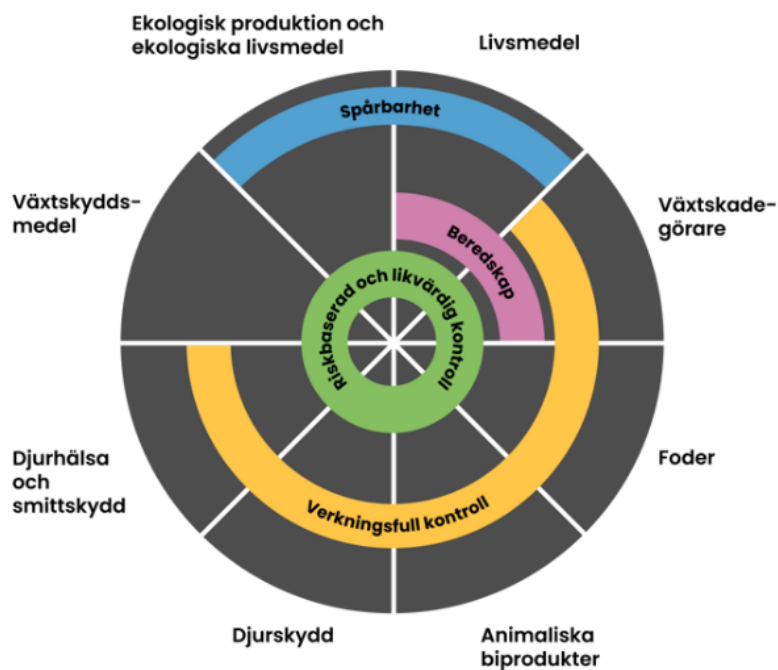
Övergripande mål	Önskad effekt
Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.	Ingen blir sjuk eller lurad, konsumenterna har en god grund för val av produkt och har förtroende för myndigheternas verksamhet.
De livsmedelsproducerande djuren och växterna är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.	De livsmedelsproducerande djuren hanteras väl och är friska. De växter som används för livsmedels- och foderproduktion är sunda och fria från växtskadegörare.
Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.	Verksamhetsutövarna har tilltro till myndigheternas övervakning, kontroll, rådgivning och andra insatser och upplever dessa som meningsfulla. Det ska vara lätt att göra rätt. Detta bidrar till att stärka förtroendet för deras produkter och att konsumenterna får säkra livsmedel och inte blir lurade.
De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.	Myndigheterna har en optimal samverkan och förtroende för varandras sätt att ta ansvar för sin respektive del i livsmedelskedjan, inklusive beredskap, så att den gemensamma effektiviteten ökar. Kontrollverksamheten är regelbunden, riskbaserad, likvärdig och rättssäker samt ger avsedd effekt.

2.1 Fokusområden

Livsmedelsverket har tillsammans med Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket tagit fram gemensamma mål inför perioden 2026-2029.

- Riskbaserad och likvärdig kontroll
- Verkningsfull kontroll
- Beredskap
- Spårbarhet

Alla kontrollområden omfattas inte av alla fokusområden. För livsmedelskontrollen gäller alla fokusområden förutom verkningsfull kontroll. Varje fokusområde har ett eller flera mål. Bilden nedan visar hur fokusområdena är uppdelade mellan de olika kontrollområdena.

Riskbaserad och likvärdig kontroll

En riskbaserad och likvärdig kontroll är avgörande för att uppnå en effektiv tillsyn. Det är också viktigt för verksamheterna att kontrollen är riskbaserad och likvärdig. Detta för att undvika onödiga kostnader samt osund konkurrens. Rapporter visar att kontrollen inte är riskbaserad, likvärdig och att hantering samt uppföljning av avvikelser varierar. Det finns tre mål kopplat till detta fokusområde. Målen mäts per kalenderår.

- Mål 1: Livsmedelskontrollen i Sverige blir med riskbaserad.
 - Andel av de planerade riskbaserade kontrollerna som har utförts nationellt. Mål 90 %.
 - Andel av de kontrolltillfällen som fastställts för högriskverksamheter som har utförts nationellt. Mål 90 %.
 - Andel livsmedelsanläggningar som minst en gång under de senaste fem åren har kontrollerats med avseende på spårbarhet. Indikatorn finns även under fokusområdet Spårbarhet. För kommunala kontrollmyndigheter och Livsmedelsverket. Mål 90 %.
 - Andel av de genomförda kontrollerna där området spårbarhet har kontrollerats. Indikatorn finns även under fokusområdet Spårbarhet. För länsstyrelser. Mål 90 %.
 - Andel av kontrollmyndigheterna som har utfört alla aktuella aktiviteter nedan under kalenderåret. Mål 100 %

De aktiviteter som är aktuella för de kommunala kontrollmyndigheterna är

- De kommunala kontrollmyndigheterna utför kontroll i enlighet med verksamheternas fastställda kontrollfrekvens. Varje myndighet som utfört minst 90% av de fastställda kontrolltillfällen anses ha utfört aktiviteten. Aktiviteten gäller under 2026.

Fler aktiviteter kan tillkomma mellan år 2027-2029.

- Mål 2: Livsmedelskontrollen i Sverige blir mer likvärdig.

Andel kontrollmyndigheter som ligger inom ± 10 procentenheter från medianvärdet, när man tittar på andel kontrollresultat för rapporteringspunkterna J03 och J08. Målet är ökande från år till år.

Det finns i dagsläget inga aktiviteter kopplade till målet men det kan tillkomma för 2027-2029.

- Mål 3: Avvikelse hanteras mer effektivt och enhetligt.
 - Andel avvikelse som åtgärdats inom ett år från att de konstaterats. Mål 75 %
 - Andelen kontrollmyndigheter som finns inom ± 10 procentenheter från medianvärdet, när man tittar på andelen avvikelse som åtföljs av myndighetsbeslut i samband med att de konstaterats. Mål: Ökande från år till år.

Det finns i dagsläget inga aktiviteter kopplade till målet men det kan tillkomma för 2027-2029.

Beredskap

Kontrollmyndigheten ska ha beredskap för kris och krig. En riskbaserad livsmedelskontroll ska ske även om resurserna är begränsade eller viktiga samhällsfunktioner inte fungerar fullt ut.

Mål 1: Kontrollmyndigheterna har bättre förmåga att hantera samhällsstörningar, även under kris och krig

- Minst en person per kontrollmyndighet har deltagit i något av Livsmedelsverkets webinarier/seminarier om beredskap i livsmedelskontrollen senast under 2026.
- Minst en person från varje kontrollmyndighet har senast under 2026 genomgått e-utbildningen "Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap".
- Varje kontrollmyndighet har en beredskapsplan för livsmedelskontrollen som har uppdaterats inom de senaste 3 åren. Mäts genom formulär i myndighetsrapporteringen: "När uppdaterade ni beredskapsplanen senast?" Målet pågår 2026-2029. Mål 100%.
- Varje kontrollmyndighet har genomfört minst en beredskapsövning per år under åren 2026-2029. Mäts genom formulär i myndighetsrapporteringen.

Aktiviteter som är aktuella för kommunala kontrollmyndigheter är

- Kontrollmyndigheterna deltar i webinarier om beredskap under 2026.
- Minst en person per kontrollmyndighet går e-utbildningen "Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap" under 2026.
- Kontrollmyndigheterna uppdaterar sin beredskapsplan enligt Livsmedelsverkets handbok Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap. Gäller 2026-2029.
- Varje kontrollmyndighet utför minst en beredskapsövning per år, under åren 2026-2029.

Aktiviteter kan tillkomma för 2027-2029.

Spårbarhet

Spårbarhet är en grundförutsättning för livsmedelssäkerhet, upptäcka bedrägerier samt att kunna återkalla vid behov. Syftet är att säkerställa livsmedelsäkerhet och redlighet. Det finns ett mål kopplat till fokusområdet.

Mål 1: Kontroll av spårbarhet utförs mer effektivt och ändamålsenligt som en naturlig del av kontrollen, med fokus på att säkerställa livsmedelssäkerhet och konsumenters intressen.

- Minst en person från varje kontrollmyndighet har under senast 2026 gått Livsmedelsverkets digitala utbildning, kontroll av bedrägliga och vilseledande ageranden.
- Användningen av Livsmedelsverkets digitala vägledningsmaterial kopplat till spårbarhet används i ökande grad år för år. Detta utvärderas genom att sammanställa och analysera besöksstatistik för texter med information om spårbarhet på Kontrollwiki.
- Andel livsmedelsanläggningar som minst en gång under de senaste fem åren kontrollerats med avseende på spårbarhet (indikatorn finns även under fokusområde spårbarhet). Målet är 90%.

Aktiviteter som är aktuella för kommunala kontrollmyndigheter är

- Minst en person från varje kontrollmyndighet har under år 2026 genomfört e-utbildningen "kontroll av bedrägliga och vilseledande ageranden" både som grundutbildning och som repetition.

Aktiviteter kan tillkomma mellan år 2027-2029.

2.2 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom kontrollområdet

Fokusområden som berör livsmedelsanläggningarna i Hylte kommun kommer att sättas som verksamhetsmål för livsmedelskontrollen inom kommun under kontrollperioden 2026-2029.

Förutom fokusområdena har bygg- och miljöenheten följande verksamhetsmål för livsmedelskontrollen under år 2026:

- Följa upp brister som har noterats hos livsmedelsföretagare vid den offentliga livsmedelskontrollen. Ringa brister följs upp vid nästkommande ordinarie kontroll och övriga brister får ett beslut om åtgärd samt uppföljande kontroll.

3 Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

3.1 Behörig central myndighet

Livsmedelsverket är central kontrollmyndighet. Livsmedelsverkets uppgifter regleras i Livsmedelsförordningen (2006:814), 18-22 §§. SLV:s uppgift är att leda och samordna landets livsmedelskontroll. För att göra kontrollen likvärdig över hela landet granskar Livsmedelsverket kommunernas livsmedelskontroll. Livsmedelsverket kontrollerar också att

länsstyrelsernas kontroll följer lagstiftningen. Livsmedelsverkets ledning och samordning sker på flera olika sätt, bland annat genom att utarbeta vägledningar, ge råd och stöd samt sprida information via webbplatserna kontrollwiki och Livsteck.net (hemsida för kontrollpersonal) och genom samrådsmöten av olika slag på central, regional och lokal nivå. Utbildningar ingår också i livsmedelsverkets ledning och samordning av kontrollen.

3.2 Behörig myndighet för kontrollen

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden är kontrollmyndighet enligt 11 § i Livsmedelslagen (2006:804). Tillsynsnämnden är kontrollmyndighet över Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet.

3.3 Ansvarsfördelning mellan de olika behöriga myndigheterna

Ansaret för den offentliga kontrollen av livsmedelsanläggningar i Sverige fördelas enligt 23 § Livsmedelsförordningen (2006:814). Organisation av kontrollen och samarbete mellan de olika myndigheterna finns i Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan, del 4.

3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten

I Hylte kommun är det samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden som fattar beslut om resursfördelning och mål för livsmedelskontrollen. Tillsynsnämnden är ansvarig kontrollmyndighet för samhällsbyggnadsnämndens livsmedelsverksamheter (kostenhetens tillagnings- och mottagningskök samt VA- och renhållningsenhetens vattenverk). Övriga livsmedelsanläggningar inom kommunen är samhällsbyggnadsnämnden ansvarig kontrollmyndighet för. De faktiska kontrollaktiviteterna utförs av personal på bygg- och miljöenheten.

På bygg- och miljöenheten arbetar en miljö- och hälsoskyddsinspektör med livsmedelskontroll (motsvarande 0,63 årsarbetskraft). Miljö- och hälsoskyddsinspektören ansvarar för planerad och händelsestyrd kontroll på samtliga livsmedelsanläggningar och handläggning av anmälningar om nya livsmedelsanläggningar.

Delegationsordningen för nämnderna finns lättillgänglig på intranätet och revideras löpande vid behov.

3.5 Opartiskhet på alla nivåer

Som kommunalt anställd får man inte bedriva en verksamhet eller ha ett uppdrag som kan rubba allmänhetens förtroende för Hylte kommun. Bisyssla kan vara ett uppdrag eller en verksamhet som man bedriver vid sidan om sin anställning hos Hylte kommun.

Frågan om förtroendeskadliga bisysslor för anställda i kommuner regleras i 7 § lagen om offentlig anställning (LOA).

Arbetsgivaren kan enligt AB även förbjuda bisysslan om arbetsgivaren finner att den kan

- inverka hindrande för arbetsuppgifterna
- innebära att verksamhet konkurrerar med arbetsgivarens

Om handläggarna bedriver en bisyssla ska det anmälas till personalenheten.

Vid varje myndighetsutövning beaktas risk för jäv. För att säkerställa att intressekonflikter i livsmedelskontrollen undviks, finns en rutin för miljö- och hälsoskyddsinspektörerna. Rutinen innebär att bisysslor kan förbjudas om det finns risk för någon påverkan på medarbetarens arbete eller om bisysslan kan anses vara förtroendeskadlig. Förekommande bisysslor inventeras vid alla nyrekryteringar. Det finns en checklista för bisysslor på intranätet.

Bygg- och miljöenheten har skriftliga verksamhetsrutiner för livsmedelskontrollen som uppdateras löpande. Verksamhetsrutinerna finns i kommunens ärendesystem platina. Rutinerna är ett sätt att åstadkomma likabehandling både mellan inspektörer och över tid. Eventuella felaktigheter i handläggning kan genom skriftliga rutiner upptäckas och åtgärdas effektivare.

Organisationen med en tillsynsnämnd syftar till att säkerställa att intressekonflikter undviks på nämndsnivå. Tillsynsnämnden ansvarar för tillsynen av den verksamhet som drivs av samhällsbyggnadsnämnden.

4 Samordning

4.1 Samordning mellan de olika behöriga myndigheterna

Genom ett aktivt deltagande i kurser, seminarier, länsträffar som anordnas av Miljösamverkan Väst, Länsstyrelsen eller Livsmedelsverket eftersträvas en samordning mellan behöriga myndigheter.

Livsmedelsverkets webbplats och kontrollwiki för livsmedelsinspektörer besöks regelbundet för information om nyheter inom kontrollområdet.

4.2 Samordning inom den behöriga myndigheten

Bygg- och miljöenhetens personal har regelbundna möten tillsammans med enhetschefen, varierande från en gång i veckan till ungefär en gång i månaden.

Rutiner och mallar tas fram efter behov för att få ett likartat arbetssätt.

5 Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämndens befogenheter inom livsmedelskontrollen regleras huvudsakligen i Livsmedelslagen (2006:804) och i Livsmedelsförordningen (2006:813). Enligt 20 § i Livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen.

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden har en långtgående delegation och anledningen till det är att beslut ska kunna fattas snabbt och effektivt i akuta lägen för att få en

företagare att vidta åtgärder om avvikelser upptäcks. Delegationsordningen finns på kommunens intranät.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Antalet livsmedelsanläggningar och dess sammanlagda kontrolltid ligger främst till grund för vilka personalresurser som krävs för livsmedelskontrollen. Antal och typ av anläggningar kan variera mellan olika år, vilket gör att behovet av personal också kan variera. En behovsutredning genomförs därför årligen i samband med upprättande av årets kontrollplan. Behovsutredningen tas fram med stöd av SKR's mall. Den totala summan kontrolltid för anläggningarna under kommande år summeras då med övrig tid, såsom registrering, riskklassning och kontroll av nya anläggningar, klagomål, uppföljande kontroll som ursprungligen inte var planerad etc, utifrån historisk erfarenhet.

Behovsutredningen visar på att det kommer att finnas ett behov av 0,63 årsarbetare för året 2026. För nästkommande år (2027) beräknas behovet vara likvärdigt. Det finns mer att läsa i behovsutredning för samhällsbyggnads- och tillsynsnämndens ansvarsområden.

Tillgänglig utrustning/utrymmen för att genomföra den offentliga kontrollen är:

- Provtagningsutrustning för vatten- samt livsmedelsprover
- ATP-mätare
- Skyddskläder (rock, skoskydd, hårnät, munskydd)
- Kalibrerade termometrar
- Särskilt utrymme för förvaring av omhändertagna livsmedel (behovet är dock sällan förekommande)

Kommunen har endast mindre livsmedelsföretag och sannolikheten att ett större varuparti behöver omhändertas är därmed låg. Situationer får lösas från fall till fall, man kan tänka sig att man låter varupartiet förvaras på plats och vid behov plomberas/ dokumenteras partiet för att förhindra spridning.

Specifik provutrustning erhålls av SGS inför provtagning.

5.3 Finansiering av kontrollen

Den offentliga livsmedelskontrollen i Sverige är avgiftsfinansierad med undantag för livsmedelskontrollen av primärproducenter. Vilka avgifter som får tas ut regleras i förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter.

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämndens offentliga kontroll av livsmedelsanläggningar finansieras med avgifter i enlighet med Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2006:21) om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering.

Se avsnitt "Grundläggande krav på kontrollmyndigheter" i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan.

Timtaxan för år 2026 är 1 473 kr enligt beslut av kommunfullmäktige. Livsmedelskontrollen efterhandsdebiteras.

Avgift för uppföljande kontroll tas ut för att finansiera kontroll som utförs efter att bristande efterlevnad har påvisats i den ordinarie kontrollen. Timtaxan på 1 473 kr gäller även för uppföljande kontroll. Timtaxan beräknas med utgångspunkt utifrån SKR's mall. Kontrollens intäkter och kostnader framgår av nämndernas budget som fastställs av Kommunfullmäktige vanligtvis i december årligen. Redovisning av genomförd tillsyn och ekonomiskt utfall sker i bokslut vanligtvis i april varje år.

5.4 Kompetenskrav och utbildning

Miljö- och hälsoskyddsinspektörer som ansvarar för livsmedelskontrollen i Hylte kommun är utbildade till miljö- och hälsoskyddsinspektörer med inriktning livsmedel på högskole-/ universitetsnivå, eller annan likvärdig utbildning som arbetsgivaren anser lämplig.

Kompetensutveckling sker löpande genom att delta i kurser anordnade av livsmedelsverket samt andra aktörer. Inom länet ordnas regelbundet träffar där länsveterinären samt inspektörer från länets alla kommuner deltar. Det händer även att studieresor arrangeras. Samarbetet inom länet upplevs av inspektörerna som lärorika och mycket värdefulla, för att säkerställa likvärdiga bedömningar.

En genomgång av kompetensbehovet genomförs löpande och utbildningsinsatser sker utifrån inspektörernas behov och krav.

6 Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden ansvarar för den operativa offentliga kontrollen vid de ca 110 livsmedelsanläggningarna och ca 20 dricksvattenanläggningar. Dessa är framför allt restauranger, skolkök, caféer, förskolor med serveringskök och vattenverk.

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämndens kontrollobjekt finns registrerade i ärendehanteringssystemet ECOS2. Registret innehåller alla typer av objekt, d.v.s. både livsmedelsanläggningar och dricksvattenanläggningar.

I artikel 10.2 i förordning (EU) 2017/625 följer att kontroll-myndigheterna ska upprätthålla aktuella register över anläggningar som är föremål för offentlig kontroll. Bygg- och miljöenheten uppdaterar sina register kontinuerligt efter utförd kontroll, mottagit anmälan om registrering av livsmedelsanläggningar eller fått information från företagare på annat sätt.

Bygg- och miljöenheten har en skriftlig handläggningsrutin för registrering av livsmedelsanläggningar. Rutinen bygger på Livsmedelsverkets vägledning om godkännande och registrering av livsmedelsanläggningar.

6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Riskklassificering av livsmedelsanläggningar sker genom att Livsmedelsverkets modell för riskklassificering tillämpas. Genom detta tilldelas olika typer av anläggningar olika många kontrolltillfällen per 5 år.

Planering av antal kontroller sker per anläggning och dokumenteras i verksamhetsplaneringen. I verksamhetsplaneringen går det att utläsa när kontroll är planerad att utföras och hur många kontroller som planeras per år. I verksamhetsplaneringen finns en mängd uppgifter som behövs för planeringen och uppföljningen som:

- Riskklass
- Antal planerade kontroller per år
- Antal kontroller per 5 år

6.3 Rutiner för utförande av kontroll

Miljö- och hälsoskyddsinspektörerna använder sig av Livsmedelsverket vägledningar och kontrollhandböcker för utförandet av kontroll. Vägledningarna finns antingen på Livsmedelsverkets hemsida eller på kontrollwiki som är Livsmedelsverkets webbaserade verktyg för livsmedelskontroll. Vägledningar som används är bland annat kontrollhandböcker för storhushåll, butiker, provtagning, godkännande och registrering samt information om sanktioner. Dessutom finns handläggningsrutiner som bygg- och miljöenheten har skapat utifrån dessa vägledningar. Den offentliga kontrollen i form av inspektioner, revisioner och provtagning skall ske i enlighet med verksamhetsplan.

Ordinarie planerad kontroll sker normalt oanmält och på plats ute i anläggningen. Undantag görs för vattenverk, en del mindre vattenanläggningar, vissa säsongs-verksamheter och några mindre anläggningar för vård och boende. Detta eftersom det kan vara svårt att få kontakt med personer på plats i den typen av anläggningar. Alla typer av kontrollbesök kan kompletteras med telefonsamtal och möten på bygg- och miljöenhetens kontor. Ibland behövs flera besök på plats för en kontrollomgång. Hur kontrollen läggs upp styrs i huvudsak av verksamheten i anläggningen.

Vid det första besöket på en ny anläggning prioriteras att få prata med rätt person och kontrollerna föranmäls därför oftast. Vid det första besöket läggs också tid på att informera verksamhetsansvariga om hur kontroller går till, hur avgiftssystemet fungerar och var man hittar information och lagstiftning.

En uppföljande kontroll som ursprungligen inte var planerad kan ske både oanmält och anmält. Hur den uppföljande kontrollen genomförs beror på vad som ska kontrolleras. En uppföljande kontroll kan antingen ske genom ett kontrollbesök på anläggningen eller genom granskning av redovisning (tex. rutiner eller bilder) som skickas in till bygg- och miljöenheten.

Arbetsrutiner finns för både ordinarie kontroll och uppföljande kontroll som ursprungligen inte var planerad. Rutinerna bygger på vägledningar från Livsmedelsverket. Viktigt är dock

att tänka på att rutiner ibland kan behöva frångås beroende på vad som faktiskt konstateras på plats i verksamheten. Miljö- och hälsoskyddsinspektörerna måste ha ett visst mått av flexibilitet och har därför mandat att frånga rutinerna om situationen kräver det. Huvudsyftet är alltid att genomföra en bra kontroll som anpassas efter förhållandena i företaget just vid kontrolltillfället.

I artikel 12.1 och kapitel II i bilaga II till förordning (EU) 2017/625 framgår det att nämndernas rutiner kopplade till kontroll av livsmedel, ska finnas dokumenterade. Bygg- och miljöenheten har dokumenterade rutiner som finns i ärendesystemet platina. Rutinerna uppdateras löpande vid behov och går igenom årligen.

6.4 Provtagning och analys

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden använder sig av laboratorium (f.n SGS) vars tjänster upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (2007:1091 med ändring 2014:474). Provtagning och hantering av prover sker i enlighet med laboratoriets instruktioner. Kontrollmetoden provtagning används främst i tre syften:

- Riktad kontroll (projekt).
- Utredning av matförgiftningar.
- Verifiering av företagets rutiner i egenkontrollen och företagets egen provtagning.

6.5 Rapportering av kontrollresultat

I samband med kontrollbesöket har nämnderna som rutin att muntligen sammanfatta kontrollresultatet och diskutera eventuella avvikelser med företaget. Efter utförd kontroll kommuniceras kontrollresultatet till verksamheten i form av en kontrollrapport, oavsett om kontrollen var utan avvikelser eller hade avvikelser. Kontrollrapporten utformas utifrån en mall som är kopplad till ärendehanteringssystemet ECOS2 och innehåller en beskrivning av syftet med den offentliga kontrollen, den kontrollmetod som tillämpats och resultaten av den offentliga kontrollen. Kontrollrapport skickas digitalt eller i pappersformat till företaget. Bygg- och miljöenheten använder sig av den nationellt framtagna mallen för kontrollrapporten

Nämnderna rapporterar årligen, senast den 31 januari, till SLV resultatet från den offentliga kontrollen föregående år enligt de krav som ställs i LIVSFS 2009:13 och förordning (EU) 2017/625. Livsmedelsverket vidarerapporterar resultatet till kommissionen. Resultaten sammanställs enkelt i ärendehanteringssystemet ECOS2. Inrapporteringen av uppfyllelse av fokusområden sker via ordinarie myndighetsrapportering.

6.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär det att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de

handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och sekretessbelagda handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

Se också avsnitt "Myndigheter, kontrollorgan och laboratorier" i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan.

Kontrollplan, kontrollrapporter eller resultat från den offentliga kontrollen publiceras inte på kommunens webbplats. Protokoll från nämndens sammanträden publiceras på Hylte kommuns hemsida.

7 Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

Samhällsbyggnads- och tillsynsnämndens juridiska befogenheter att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad finns bl.a. i artikel 138 förordning (EU) 2017/625.

Om samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden bedömer att en livsmedelsföretagare inte följer reglerna ska nämnderna enligt artikel 138 i förordning (EU) 2017/625 vidta åtgärder för att fastställa orsak och omfattning samt utreda att ansvaret är företagarens. Myndigheten ska också säkerställa att livsmedelsföretagaren åtgärdar den bristande efterlevnaden och förebygger upprepningar.

Det betyder att samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden har en skyldighet att utreda konstaterad bristande efterlevnad så att nämnderna kan vidta egna, effektiva åtgärder.

De åtgärder som samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden kan vidta vid bristande efterlevnad av livsmedelslagstiftningen är i huvudsak av tre slag:

- administrativa åtgärder
- åtalsanmälan
- sanktionsavgifter

Artikel 138 kompletteras av livsmedelslagen (2006:804) som ger samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden möjligheter att agera och får enligt lagen:

- meddela förelägganden och förbud (22 §),
- förena förelägganden och förbud med vite (23 §),
- omhänderta en vara som släppts ut på marknaden eller uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med 10 § i lagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen (24 § första stycket 1 punkten),
- omhänderta sådana varor som avses med ett föreläggande eller förbud enligt 22 §, om föreläggandet eller förbudet inte följs (24 § första stycket 2 punkten) och
- låta destruera omhändertagna varor (24 § andra och tredje stycket).

I första hand bör åtgärderna beslutas med stöd av artikel 138 i förordning (EU) 2017/625 och i andra hand av livsmedelslagen (2006:804). Detta eftersom livsmedelslagen kompletterar förordning (EU) 2017/625 i det sammanhanget.

I den mån en viss överträdelse är straffbar enligt 29 § livsmedelslagen är kontrollmyndigheten skyldig att anmäla misstanke om brott till Polismyndigheten enligt 13 § livsmedelslagen.

Inom myndigheten regleras juridiska befogenheter med delegeringsordning. För att kontroll ska kunna utföras effektivt har samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden långtgående delegering.

Bygg- och miljöenheten följer vägledningarna som finns i kontrollwiki, [Åtgärder vid bristande efterlevnad](#) – *Kontrollwiki*, samt har skriftliga rutiner för sanktioner, som finns i ärendesystemet platina.

Se även motsvarande avsnitt i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan.

8 Uppföljning och utvärdering av kontrollen

8.1 Uppföljning

Uppföljning och utvärdering av livsmedelskontrollen inom kommunen sker årsvis och rapporteras till samhällsbyggnads- och tillsynsnämnden av bygg- och miljöchefen. Dessutom följs verksamhetsområdet upp ytterligare ett par gånger om året av miljö- och hälsoskyddsinspektören tillsammans med enhetschefen.

Denna kontrollplan samt lokala handläggningsrutiner inom livsmedelsområdet granskas av andra anställda på enheten och fastställs av enhetschefen. Handläggningsrutinerna revideras regelbundet med målsättningen att få en likriktad kontroll inom enheten. Samtidigt får övriga anställda en kännedom om hur kontrollen av livsmedelsanläggningar ska gå till.

När möjlighet finns följer miljö- och hälsoskyddsinspektörerna med varandra ut på kontrollbesök för att få samsyn och likartat arbetssätt. Kontrollrapporter som föranleder uppföljande kontroll och sanktionsbeslut granskas utförligt av den andra inspektören innan det skickas ut till företagaren. Enhetschefen följer det löpande arbetet och har det övergripande ansvaret.

8.2 Revisioner

Enligt artikel 6 i förordning (EU) 2017/625 utför länsstyrelserna revisioner av lokal livsmedelskontroll. Revisionen är oberoende.

8.3 Utvärdering

Kontrollverksamheten utvärderas på flera sätt, se bland annat uppföljning ovan. Det pågår även ett arbete med alla miljönämnderna i Hallands län via Region Halland (Miljösamverkan) samt även Entreprenörsregionen (6 kommuner, 1 län) där nyckeltal

tagits fram och jämförelser görs för att nå en likvärdig tillsyn. Det gäller flera olika områden som ekonomi, belastning, resultat och kvalitet. Redovisning sker per kalenderår.

9 Beredskap

Bygg- och miljöenheten har tagit fram en beredskapsplan för hantering av extraordinär händelse. I beredskapsplanen finns bland annat rutin för matförgiftningsutbrott, kontaktuppgifter till andra myndigheter och expertis och rutin finns även för RASFF-meddelanden.

Räddningstjänsten har telefonnummer till enhetschef och enhetens inspektörer.

Samhällsbyggnadskontoret har även deltagit på flera övningar och då ofta med inslag av livsmedelssäkerhet (ex dåligt dricksvatten, smittoutbrott m.m.).

De behöriga myndigheternas beredskapsarbete inom samtliga områden av livsmedelskedjan beskrivs under rubriken "Beredskapsplaner och ömsesidigt stöd" i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan.

9.1 RASFF

RASFF är ett rapporteringssystem för livsmedelsrisker där alla kontrollmyndigheter inom EU är sammankopplade med varandra. Systemet bevakas dygnet runt. Det gör att vi i Sverige snabbt får information från andra länder om livsmedel som är eller kan antas vara en risk att äta. Även Sverige har skyldighet att rapportera till andra medlemsländer om vi upptäcker något som kan vara en risk kring ett livsmedel och ansvar för att larma och göra de insatser som krävs så att risken tas bort och maten är säker för konsumenten att äta.

10 Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan

I Sveriges fleråriga nationella kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen i hela livsmedelskedjan är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Där finns även övergripande mål som är gemensamma för alla myndigheter som ansvarar för offentlig kontroll i livsmedelskedjan samt operativa mål inom lagstiftningens olika områden och aktiviteter för att nå målen.

Kontrollplanen finns på [NKP-webben](#).